

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

Sammanfattning av Europeiska datatillsynsmannens yttrande om meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om skjutvapen och EU:s inre säkerhet: skydda medborgarna och försvåra olaglig handel

(Den fullständiga texten till detta yttrande finns på EN, FR och DE på Europeiska datatillsynsmannens webbplats <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 87/05)

1. Inledning

1.1. Samråd med Europeiska datatillsynsmannen

1. Den 21 oktober 2013 antog kommissionen meddelandet till rådet och Europaparlamentet om skjutvapen och EU:s inre säkerhet: skydda medborgarna och försvåra olaglig handel (nedan kallat *meddelandet*)⁽¹⁾. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att han blivit tillfrågad om meddelandet innan det antogs och att han fått möjlighet att lämna informella kommentarer till kommissionen.

1.2. Meddelandets mål och omfattning

2. I meddelandet fastställs EU:s strategi för att hantera handel med olagliga skjutvapen. I detta avseende föreslås en integrerad politik med inriktning på fyra prioriteringar:

— Skydda den lagliga marknaden för civila skjutvapen.

— Minska risken att skjutvapen hamnar i kriminella händer.

— Öka trycket på de kriminella marknaderna.

— Bygga upp bättre underrättelser.

3. För att kunna genomföra prioriteringarna planeras ett antal åtgärder, varav vissa kan innefatta behandling av personuppgifter och därför påverkar enskildas rätt till uppgiftsskydd:

— Upprättande av en EU-standard om märkning: personuppgifter kan ingå i de uppgifter som skjutvapnet märks med.

— En förenkling av reglerna för vapenlicensiering och möjligheten att kräva medicinska kontroller samt kontroll av kriminalregister som ett villkor för att lagligt kunna köpa och äga skjutvapen. Medicinska kontroller innebär behandling av uppgifter om enskildas hälsa. Hälsouppgifter är känsliga uppgifter i den mening som avses i artikel 8 i direktiv 95/46/EG, vilket kräver specifikt skydd⁽²⁾, och omfattas därför av ännu strängare krav när det gäller uppgiftsskydd. Kontroll av kriminalitet innebär behandling av uppgifter rörande brott, brottmålsdomar eller säkerhetsåtgärder och tillgång till straffregister, vilket endast kan genomföras under kontroll av en offentlig myndighet (enligt artikel 8.5 i direktiv 95/46/EG).

— Obligatorisk registrering och kontroll av vapenmäklare: Inrättandet av en ny databas inklusive behandling av mäklares personuppgifter ska följa de viktigaste principerna för uppgiftsskydd inbegripet motivering av behovet av inrättandet och proportionaliteten av behandlingen, liksom dess intrång i privatlivet.

⁽¹⁾ COM(2013) 716 final.

⁽²⁾ Se EG-domstolens mål C-62/90 av den 8 april 1992, kommissionen/Tyskland, punkt 23 och C-404/92 av den 5 oktober 1994, X/kommissionen, punkt 17, Europadomstolen 17 juli 2008, I mot Finland (ans. nr 20511/03), punkt 38 och Europadomstolen 25 november 2008, Armonas mot Litauen (ans. nr 36919/02), punkt 40.

- Utforskande av tekniska lösningar, t.ex. biometriska sensorer där personuppgifter lagras på skjutvapnet för att förhindra att det används av andra än ägaren. Behandlingen av biometriska uppgifter omfattas av stränga garantier och säkerhetskrav som kommer att förklaras i detta yttrande.
 - Främjande av gränsöverskridande samarbete för att stoppa olagligt innehav och olaglig spridning av skjutvapen genom bland annat samordnad insamling och utbyte av information om skjutvapenbrottslighet, där polis, gränsbevakning och tullmyndigheter deltar. Tillträde till polisens och tullmyndigheternas databaser är strikt reglerat vilket tas upp nedan.
 - Spårbarheten för skjutvapen som används av brottslingar för att identifiera dem och de som köpte skjutvapnet. Om åtgärden innefattar behandling av personuppgifter, måste den erbjuda specifika garantier för uppgiftsskydd.
 - Insamling av mer exakta och omfattande uppgifter om skjutvapenrelaterade brott genom användning av IT-verktyg som fungerar parallellt, exempelvis Schengens informationssystem II, tullinformationssystemet, Europols verktyg för informationsdelning och iArms, Interpools verktyg. Såsom anges ovan omfattas tillträde till befintliga databaser hos polisen och tullen av stränga regler för uppgiftsskydd.
4. Uppgiftsskydd är därför en av huvudfrågorna i meddelandet.

1.3. Yttrandets mål och omfattning

5. Mot bakgrund av kommissionens avsikt att lägga fram lagstiftningsförslag under 2015 kommer Europeiska datatillsynsmannen att i detta yttrande betona och förklara hur de åtgärder som planeras i meddelandet påverkar uppgiftsskyddet. Europeiska datatillsynsmannen vill på detta sätt säkerställa att uppgiftsskyddsaspekter vederbörligen beaktas i framtida lagstiftningsförslag på området. Han kommer därför att påminna om den tillämpliga juridiska ramen för uppgiftsskydd, ange när det är som mest relevant att beakta den och specificera konsekvenserna av den överensstämmelse som krävs, åtgärd för åtgärd.

4. Slutsatser

52. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att det i meddelandet nämns att de planerade åtgärderna kommer att genomföras i full överensstämmelse med rätten till privatliv och skydd av personuppgifter. Han betonar emellertid att behandling av personuppgifter bör övervägas på ett tidigt stadium i lagstiftningsförslaget och helst också när kommissionen antar meddelanden. Detta skulle bidra till att säkerställa att uppgiftsskyddsfrågor identifieras tillräckligt långt i förväg så att de åtgärder som ska antas i sin tur överensstämmer med kraven på uppgiftsskydd.

53. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar att uppgiftsskyddsaspekter som är relevanta för de föreslagna åtgärderna rörande skjutvapen diskuteras under det samråd som kommissionen ska genomföra med intressenter. Han förordar också samråd med gruppen för europeiska skjutvapenexperter om uppgiftsskyddsfrågor.

54. När det gäller framtida lagstiftningsförslag som kommissionen ska lägga fram efter detta meddelande rekommenderar Europeiska datatillsynsmannen att en uttrycklig hänvisning till tillämplig EU-lagstiftning om uppgiftsskydd ska införlivas så snart förslagen innefattar behandling av personuppgifter. Detta bör göras i en faktisk bestämmelse för detta ändamål i förslagen. Enligt artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 måste Europeiska datatillsynsmannen tillfrågas om de förslag som innefattar behandling av personuppgifter.

55. I detta yttrande har Europeiska datatillsynsmannen betonat de krav på uppgiftsskydd som gäller vid kampen mot olaglig vapenhandel. Han rekommenderar att eventuell framtida lagstiftning på området beaktar kraven när det gäller uppgiftsskydd exempelvis nödvändighet, proportionalitet, begränsning av syfte, uppgiftsminimeringsprincipen, särskilda uppgiftskategorier, lagringsperiod, rättigheter för personer som berörs av uppgifterna och säker behandling. Han föreslår också att en konsekvensanalys om uppgiftsskydd ska genomföras som bidrar till att specificera de garantier för uppgiftsskydd som vid behov ska införas i samtliga förslag.

56. Mer specifikt rekommenderar Europeiska datatillsynsmannen följande:

- a) Alla eventuella framtida lagstiftningsförslag om inrättande av en EU-standard för märkning bör ange om personuppgifter kommer att behandlas och i så fall vilka och om vem.
- b) När det gäller licensiering av skjutvapen bör behovet av att behandla medicinska och etniska uppgifter bedömas och villkoren för hur dessa speciella kategorier av uppgifter kan behandlas respekteras, i enlighet med artikel 6 i rådets rambeslut 2008/977/RIF och artikel 8 i direktiv 95/46/EG. Den framtida lagstiftningen bör innehålla specifika garantier såsom att ange syftet med behandlingen, förteckna de

exakta typer av uppgifter som kan behandlas, begränsa tillgången till de känsliga uppgifterna endast till relevanta personer som behöver känna till dem och som omfattas av tystnadsplikten (t.ex. vårdpersonal, godkända officiella myndigheter), säkerställa att de medicinska/etniska/brottsliga grunderna för att neka någon en licens anges tydligt samt ange villkoren för utövande av rättigheter för dem som omfattas av uppgifterna.

- c) Behovet och proportionaliteten för den obligatoriska registreringen och kontrollen av vapenmäklare är tillräckligt etablerad innan åtgärden införs.
- d) När det gäller en eventuell användning av biometriska sensorer i "smarta" vapen, innehåller det relevanta förslaget bevis för säkerhetsrisker som motiverar användningen av biometriska uppgifter. Förslaget bör innehålla den typ av biometriska uppgifter som ska behandlas samt säkerhetsåtgärderna som styr tillträde till uppgifterna, förebyggande av manipulering av uppgifterna och villkoren för att uppdatera de biometriska uppgifterna vid ägarbyte.
- e) Uppdateringen av riktlinjerna för brottsbekämpande myndigheter bör innehålla hänvisningar till de regler som anges i rådets rambeslut 2008/977/RIF, framför allt vad gäller behandling av särskilda kategorier uppgifter. Man förordar också att behovet av att behandla uppgifter rörande etniskt ursprung för skjutvapnets ägare bör bedömas.
- f) När det gäller gränsöverskridande samarbete bör det gränsöverskridande utbytet av information mellan officiella myndigheter i EU så mycket som möjligt involvera användningen av befintliga säkerhetskanaler.
- g) Om ett centraliserat digitalt arkiv av faktauppgifter om ballistik och vapentyper inrättas bör det i den relevanta lagstiftningen anges att inga personuppgifter kommer att behandlas.
- h) Vad gäller planen för informationsinsamling om skjutvapen bör det säkerställas att nya funktioner som ska införas i nationella register, SIS II och iArms uppfyller befintliga regler för tillträde till dessa databaser. En eventuell plan för att utvidga tillgången till dessa databaser till andra enheter/användare kräver sannolikt att den aktuella rättsliga grunden ändras. Tillgång till sökverktyget i dessa databaser bör begränsas till enbart godkända användare och resultaten av dessa sökningar bör vara i form av ett svar om "träff" eller "ingen träff".

Utfärdat i Bryssel den 17 februari 2014.

Giovanni BUTTARELLI
Biträdande Europeisk datatillsynsman
